

Kde vietor nefúka

1.

V detstve som neznášala svoje uši, tučné prsty a pehy. Neskôr som si uvedomila, že bez uší by som sotva milovala zvuk strún gitary a bez prstov by som ten zvuk nedokázala vyludzovať. Akurát tie pehy. Zas a znova som skúmala svoj rodostrom, šplhala sa po konároch a hľadala žijúceho aj nežijúceho člena rodiny, ktorý by bol rovnako poznačený. Konáre podo mnou hlasno praskali. Strom ma zhadzoval, nedovolil mi pochopiť pehy. A tak som sa naďalej snažila nájsť im miesto, dať dôležitosť. Denne som pozorovala dospelých ľudí v domnení, že oni pehy nemajú. Za určitý čas som si potvrdila túto teóriu, pretože som žiadneho pehavého dospelého nestretla. Od toho dňa som sa veľmi živo tešila, až skončí moja éra detstva. Každý deň som sledovala v zrkadle ako tie pehy pomaličky odchádzajú. Verila som tomu, akurát som nevedela, kedy nastane dospelosť.

Potom som mala dvadsať, pehy stále nalepené na ksichte a oči plné zmätku. Nenávidela som trápne reči: „Ja by som chcela pehy, sú také roztomilé.“ Bla bla bla. Keby ste ich mali, želali by ste si gumu, ktorou by ste ich vygumovali.

Ignorovala som tie slová a snažila sa tým zaoberať čo najmenej. Radšej som riešila rúže, očné tiene, šperky a hlavne oblečenie. Veľa, veľa oblečenia. Aby som nebola vonku, čas som trávila v obchodoch, kde som sa potulovala pomedzi regály a dotýkala sa všetkých tých umelohmotných kúskov. Pozorovala som ľudí ako si naberú handry idúc s nimi do kabínok. Tipovala som kto si čo kúpi a smiala som sa, keď im nesadla ani jediná vec. Pred záverečnou mi bolo nepríjemne, pretože som musela ísť na slnko, ktoré moju pokožku nenávidelo, keď na ňu kreslilo tie odporné hieroglyfy. *Ej padá padá rosička, spali by moje očičká.* Všetko mi bolo ukradnuté a išla som tam, kde ma vietor zaveje.

Vtedy som sa zamilovala. Chodila som na vysokú školu, pretože som chcela poznať ten pocit a chcela som ešte načas nerušene čítať. A otec mi často hovorieval: „Neukroj si z mladosti, drž sa jej, kým môžeš.“ Smiešne bolo, že som celé detstvo túžila byť dospelou a keď už som ňou mala byť, nevedela som sa detstva vzdať, ani za cenu pokožky bez pieh.

Takže, vtedy som sa zamilovala. V rukách často zvieral knihu a na perách slabý úškm. Pozoroval ma vždy, keď som sedela na schodoch pred školou a potom sa tváril, že ma vidí prvý raz. Trvalo to mesiace a ja som sa viac a viac tešila na to každodenné zoznamovanie. Bolo to akoby som začínala čítať stále ten istý príbeh očakávajúc ako bude dej pokračovať, no nechcela som prísť o to napätie, preto som čítala vždy odznova. Pokračovanie prišlo v marci. Už som nedokázala krotiť svoju zvedavosť, sama som prišla k nemu a opýtala sa:

„Tak a čo teraz?“

Nepohnuto dočítal stránku, až potom zdvihol tvár: „Vezmem ťa na zmrzlinu.“

„V marci?“

„V marci.“

Milovali sme sa na knihách, v knihách aj s knihami. Boli to povznášajúce chvíle. A toľko sme sa toho naučili.

Raz sa na mňa dlho zahľadel. „Máš krásne pehy.“ - povedal.

Pichol do bolestivého, preto som sa otočila, ale on sa nenechal odradiť. „Sú ako stracciatellová zmrzlina.“ A on vždy jedol iba stracciatellovú.

Tento náš vzťah trval krátko – do leta. Možno preto, že kupovať si zmrzlinu cez leto sa mu zdalo otravné a možno preto, že som si uvedomila, že žiadna kniha sa nedá čítať nekonečne dlhý čas. Škoda.

2.

Neskôr som v sebe zvädzala boj zotrvačnosti a sťahovala som sa z miesta na miesto, akoby som nemala korene a bola príliš ľahká na to, aby som zostala na jednom mieste. Iba chvíľu som dokázala obdivovať tie isté ulice, tých istých ľudí, tie isté obchody, potom som opäť vykročila inam. Chcela som ich milovať večne, práve preto som vždy musela odísť a nechávať si iba ich predstavu hlboko v sebe. Dávno som nevedela, čo ma vlastne zaujíma, plávala som po vlne všednosti. A vietor dul.

Keď som tak raz sedela pred stanicou jedného mesta len s taškou a slnečnými okuliarmi, nezdalo sa mi nutné oboznamovať sa s mestom, nechcela som tu zakoreniť. Sedela som tam až do zotmenia a sledovala tváre a pohyby ľudí. Boli príliš vážni, útoční, dynamickí. Naháňalo mi to strach, myslela som totiž, že nebude možné sa s nimi rozprávať.

„Sledujem vás už nejakú chvíľu, stratili ste sa?“ – pristavil sa pri mne nejaký mladík. Nevenovala som mu pozornosť a len keď sa mi zdalo, že sa ku mne ide posadiť, otočila som sa na neho nechápavo. Sledujem vás už nejakú chvíľu? To kto takto rozpráva? Toto nie je úryvok z knihy. Pche.

„Nestratila.. Ja som totiž nemala v pláne niekam chodiť.“

„Rozumiem.“

Hovno rozumieš. Do kelu, čo si o sebe vôbec myslíš? To ma akože chceš analyzovať či čo?

Liezol mi na nervy, všetko vie-všade bol. Ani som sa na neho nepozrela a tvárila sa, že tam nie je. Ale on tam bol a smrdel svojou prítomnosťou. Nevedela som sa uvoľniť, ani myslieť na nič iné ako to, že sedí vedľa mňa, akoby bol môj záchranca. Neznášam samozvaných hrdinov. Po chvíli ticha som mala pocit, že sa dusím svojim nepovedanými slovami a snažiac

sa ich všetky naraz prehltnúť som zo seba vypustila: „Vy nemáte čo robiť? Ja nestojím o vašu spoločnosť.“

„Rozumiem.“ – povedal opäť, čo ma pobúrilo ešte viac.

„Sakra, vy si myslíte, že ste autor môjho príbehu? Všetkému rozumiete, čo?“

Mladý muž sa usmial a ja som si len vtedy všimla jeho tvár. Okolo očí má vrásky ako rozkonárený strom a hlboko v zreničkách sa topili korene. Z nozdier mu plynulo tiekol dych, tak pokojne, až sa mi na okamih zatočila hlava. Cez pery postrkoval nenásilný smiech a ja som v tej chvíli chcela jediné – pobožkať tie pery. Ale on mi venoval posledný pohľad a odišiel tak nečakane ako prišiel.

Na byt, v ktorom som mala bývať, som dokvitla v noci. Hneď som si ľahla a zaspala, nič lepšie mi vtedy nenapadlo.

3.

Pár dní som potom len tak chodila ulicami, vyhládavala bezdomovcov a tým, ktorí sa mi zdali zaujímaví, som hádzala mince a kupovala rožky. Páčili sa mi ich vetrom a slnkom ošľahané tváre, dalo sa s nimi dlho zhovárať o živote. Nikdy som sa nezamýšľala nad tým, či sú ich príbehy pravdivé. Bolo mi to jedno. Ani pri knihách či filmoch neuvažujete o ich autenticite. Dôležité bolo to, ako rozprávali.

Raz som tak sedela na lavičke vedľa Hviezdoslava a recitovala mu Hájnikovu ženu. Odkiaľsi zozadu sa vtedy vynoril bezdomovec v otrhanom starom kabáte. Bolo teplo. Usmial sa na mňa cez hustú bradu a doplnil moju recitačnú pasáž. Zasmiala som sa naznačiac mu, aby si prisadol. Ťažko vkráčať až ku mne a urobil úklon hlavou.

„Som Pavol, drahá slečna.. a keďže spávam pod hviezdami, volajú ma Hviezdoslavom.“

„Pozdravujem vás.“ – vystrela som k nemu ruku. Bolo vidieť, že ho to prekvapilo, ale vysporiadal sa so situáciou, zobral ju do dlane a naznačil bozk.

Rozprávali sme sa celé hodiny a keď som išla domov, tešila sa každá bunka v mojom tele. Bola som zložená z častíc smiechu.

Prechádzala som okolo zmrzlinového stánku. Pripomenulo mi to môj knižný vzťah a rukou som sa dotkla tváre. Asi som mala pocit, že svoje pehy ucítim aj prstami, že z nich budem čítať ako slepec. Chvíľu som spomínala.

„Smiem vás pozvať na zmrzlinu?“ – ozvalo sa po mojom ľavom boku.

„Nemajú straciatelovú.“ – zašomrala som len tak pre seba.

„Rozumiem.“

V tom okamihu som sa na dotyčného otočila. Bol to zase on, ten chlapík zo stanice. Nervózne som od neho odskočila a váhala, či vôbec niečo povedať.

„Povedzte, prosím, že ste ma špehovali. Ja sa s vami nechcem náhodne stretávať.“

Všimla som si jeho vlnité vlasy, pretože ich mal rozpustené. Boli dlhé snád' po lopatky a na brade takmer splývali s neupraveným strniskom. Dívala som sa na neho a uvedomila si, že pripomína strom. Ako keď niekto vytrhne strom aj s koreňmi a položí ho na zem opačne. A on potom behá po svete a hľadá miesto, kde opäť zakorení.

„Nemusíme sa náhodne stretávať, môžeme si stretnutie dohodnúť.“

„Ale iste, môžeme, až sa zrodím opäť.. bez pieh.“

Pozrel mi nežne do tváre: „Prečo sa ich chcete vzdať? Sú ako hviezdy.“

„Z hviezd ľudia dokážu čítať, z pieh nie, preto.“

Celý večer som sa potom doma nahá obzerala v zrkadle a premýšľala či aj ja môžem byť vytrhnutý strom alebo nemám so stromami nič spoločné. Ani neviem prečo som vtedy chcela mať hrubý kmeň a ohýbať sa iba pri tanci s vetrom.

4.

Ubehol asi mesiac, zatiaľ čo som poznala takmer každého beždomovca v okolí. No mesto mi začalo pripadať príliš ploché, akoby som sa dívala iba na mapu a prechádzala po nej prstom, napriek tomu som nepociťovala chuť odísť.

Od slnka a psieho moču zožltla tráva, kamenná dlažba bola nebezpečne rozpálená pre bosé chodidlá a turisti s dáždňikmi prepichávali prach v ovzduší. Stále častejšie som myslela na stromy. Strom bez človeka prežije poľahky, no prežije aj človek bez stromu? Spomenula som si ako nedokážem vyliezť na rodostrom a prišlo mi to ľúto. Obhrýzala som si zábery na prstoch, až som zistila, že nemôžem dýchať. V takých chvíľach som vždy pobehla do toho bytu, vyzliekla si šaty, rozpustila vlasy a dívala sa do zrkadla. S plačom som zisťovala, že som „iba“ človek. Že moja pokožka je jemná, pery vlhké a v očiach mám ľudské výčitky.

Veľmi som chcela utiecť, sadnúť si kdesi na čistinke a splynúť so zemou. Nemusieť nikomu ukazovať svoj životopis, nemať účet v banke, s ktorým môžem ísť aj do mínusu, nekupovať si v Kauflande jablká. Nemať predsudky. Nebyť človekom.

Ale čím viac som po tom túžila, tým viac som sa vnárala do mesta v strachu pred lesom. Vždy keď fúkal vietor, nadávala som na jeho trúfalosť, keď pršalo, hrešila som tú nerozvážnosť a keď páľilo slnko, kliala som jeho opovážlivosť. Bolo jednoduchšie utápať sa v sebe ako sa utopiť v rieke. Občas som sa vynorila, ale boli to len slabé pokusy o únik. Bála som sa. Najprv toho, že ma nikto nevidí a potom toho, že ma niekto uvidí.

Prestala som si vyzúvať topánky, aby som nevnímala pohyb zeme. Na raňajky som pítavala jedno surové vajce, pretože to bolo nechutné ako vysať niekomu sopeľ rovno z nosa a tak som

mala istotu, že už nič hnusnejšie za deň nemôžem zažiť. Bola som všetkému tak vzdialená, až som prestala cítiť.

5.

Po niekoľkých uzavretých, takmer autisitických týždňoch som opäť uvidela slnko v inom uhle a mala chuť sa pod ním túlať. Bolo to čudné, na slnko som sa vždy len mračila spoza závesov. Zahodila som vajcia a uvarila si ovosnú kašu, vychutnávajúc si každé sústo. Dala som do nej aj sušené slivky, jablká a orechy a cítila som sa ako dieťa, ktoré sa rozmaznáva. Nevadilo by mi v tej chvíli byť dieťaťom, práve naopak, uvítala by som to.

Po raňajkách som vyšla do ulíc. Prechádzala som sa medzi tmoliacimi sa ľuďmi, ktorých som vnímala len okrajovo. Vtedy som skúšala mäkkosť chodníkov. Konečne som sa vyzula, dotýkala sa kameňov, smiala sa ich nemennosti. Takto som prišla až k väčšiemu zoskupeniu ľudí. Hneď som si všimla, že sa tu niečo deje, ale stále som viac hľadela na zem ako pred seba či nad seba. Len keď ma ľudský mlynček presunul niekam do priestoru hluku, uvedomila som si, kde sa nachádzam. Konal sa jarmok ľudových remeselníkov a to sa mi páčilo. Vždy som milovala ľudí, ktorí dokážu tvoriť rukami niečo, čo je hlboko v nich. Dlho som sa dívala na kováča, ktorý vytváral akúsi kovovú sochu. Nadchýnali ma jeho tvrdé dlane a upotené telo. Potom som s ľahkosťou v duši išla ďalej, až som zastala pri mužovi, čo vyrezával z dreva. Dívala som sa na jeho ruky, ako nežne sa dotýkal dreva, ako ho hladil, takmer akoby sa s ním miloval. Túžila som byť tým drevom a nachvíľu mi opäť bolo ľúto, že tiež nie som vytrhnutý strom. Keď som sa konečne odlepila od jeho rúk a venovala pohľad očiam, zasekla sa mi kdesi v tele myšlienka.

„Rozumiete drevu.“

„Rozumiem.“ – povedal a usmial sa. Práve v tej chvíli mi bol jeho úsmev najbližšie.

Prestal pracovať a podišiel ku mne a ja som cítila jeho pach zvlhnutého dreva. Podával mi nejakú sošku.

„Čo to je?“ – opýtala som sa skôr ako som sa na sošku pozrela.

„Vy. Zrodili ste sa znova, bez pieh.. v mojich rukách.“

Bola som stuhnutá, obzrela som si spracovaný kúsok dreva a chcelo sa mi smiať sa i plakať.

Bola krásna. Tá žena. Tá socha.

„Je krásna, ale..“

„Nie ste to vy, pravda?“

Pokrútila som hlavou. Vtedy som si uvedomila ako veľmi by mi moje pehy chýbali, keby som ich nemala.

„Dovolíte mi, naučiť sa čítať z nich?“

Myslela som na stromy a hviezdy a prvýkrát som si uvedomila, že sa zhováram sama so sebou.

6.

Keď ma zobral do lesa, ťahala som nohy za sebou neisto. Nevedela som ako ma stromy prijmu. S obdivom som sa pozerala na jeho jasnú tvár, na jeho pokojné oči. Iba myslou som sa ho dotýkala, pretože som sa bála, že nie je skutočný. Zatiaľ čo som túžila ho hladiť a bozkávať, som prežívala trasúc sa iba na okraji lesa. Nemohla som sa kúpať v jazere, mala som strach, že ho zašpiním.

Ale on sa nebál. Nepoznal tento pocit. Vnímal všetko prirodzene a absolútne. Nevedel sa hnevať ani nenávidieť. Žil prosto – keď pršalo, miloval dážď a keď svietilo slnko, miloval slnko. Nikdy nebolo nič dôležitejšie ako chvíľa, ktorú žil.

Brával ma do lesa často a ja som časom cítila ako dreveniem, ako mi schne pokožka a spomaľuje dych. Dívala som sa na oblohu a nevedela ju slovami opísať. Cítila som, že sa mením. Aj on to vedel. Posadil ma na machom obrastený kameň, sám si ľahol hneď vedľa, vytiahol píšťalu a rozochvel vzduch.

Nerozprával veľa, no v jeho mlčaní bolo vždy toľko postrehov, až som ho niekedy prosila, aby ma bozkával. Vtedy sa smial. Lesklými zubami narážal na pery, potom sa priblížil k mojej tvári a ja som vedela, že číta z pier. Niekedy čítal dlho, inokedy len okamih, a vždy ma nakoniec vlhko pobožkal a obrástol svojim kmeňom. Boli to chvíle, keď som hľadala strom v sebe. Učil ma nadýchnuť sa, ohnúť sa v páse, poslepiacky nájsť cestu i hojdať sa na konároch. Spoznávala som jeho letokruhy a on spoznával tie moje. Tvrdil, že som jarabina.

Potom sme už boli viac v lese ako kdekoľvek inde. Zablatenými rukami som zatierala stromom ich ortiele smrti na kmeňoch. Aké upokojujúce je nechať sa viesť chodníkom z papradia. Netúžila som vyjsť z lesa, práve naopak, chcela som v ňom zakoreniť.

Sedával pod stromami pri potoku a vyrezával. Z diaľky by ho nik nebol spozoroval a z blízka len vďaka pilinám, ktoré po sebe zanechával. Raz vystrúhal z dreva lyžicu s niekoľkými tvármi. Podal mi ju, pričom bol taký vážny, akého som ho nepoznala. Pozeral na mňa pevne a rozhodne a povedal: „To je moja rodina. Bude pekné zísť sa vždy pri raňajkách.“ Rozplakala som sa, pretože on svoje slzy vypotil pri vyrezávaní. Mal len les.

A mňa.

7.

Po lete zvlhol v lese vzduch a mne sa zvlnili vlasy. Obtáčal si ich okolo zápästí a keď ich obtočil trikrát, pobožkal ma na temeno a povedal: „Pôjdeme.“

Na druhý deň rieka odplavila náš pot i prebytočnú zem na chodidlách a ja som mu s láskou zapínala aj posledný gombík na košeli. Dávno som nemala v sebe nepokoj.

Išli sme do mesta, za mojou rodinou.

Pred bránou môjho detstva i mladosti som mu stisla dľaň a zazvonila. Otvoril otec. Chvíľu nehybne stál pri dverách, ani čo by si nevedel spomenúť, kde sa ocitol. Potom urobil krok smerom k nám a trochu prudko zakričal: „Mama, pod', máme návštevu.“

Vyšla aj matka. Mlčala, ale videla som, ako násilne prehĺta ston, ktorý sa jej zrodil v hlasivkách.

Bez akýchkoľvek slov sme vošli do domu a usadili sa v obývačke. Boli zdesení, nahnevaní, nechápaví, ale všetky svoje skutočné pocity sa snažili potlačiť a vrážajúc do seba vo dverách, si skákali do mlčania.

Matka ma odchytila osamote v kuchyni a vyčítavo sa dotkla môjho ramena: „Už si sa naozaj načisto pomiatla?“

Usmiala som sa na ňu: „Ak je to tvoja definícia môjho stavu, tak áno.“

Jej však takáto odpoveď nestačila. Zatarasila mi cestu rukou: „Kde si doteraz bola? Nič si o sebe nedala vedieť.“

„V lese.. s ním.“

„Dievčatko moje, potrebuješ sa liečiť.“- zavzdychala.

„Pretože som šťastná?“

„Pretože si chorá,“- povedala zmierlivo, „pretože toto nie je normálne.“

„V tom prípade netúžim byť normálna.“

Vrátila som sa do obývačky, kde stál otec a hľadel z okna. Vedela som, že lúčenie nie je nutné, že tu oň aj tak nik nestojí. Pozrela som na vchodové dvere a odišli sme. Bolo mi smutno. Celú cestu hral na píšťale a každý jeho tón mi zotrel jednu slzu. Dlhو sa ozývala jeho hudba.

Ešte v ten večer som vyliezla na vrchol rodostromu. On sedel vedľa mňa, vlasy sa mu hojdali vo vánku a rástli. Rástli až k zemi, prenikli ňou a rástli ďalej. V prstoch mu pulzovala krv, ktorou mi upokojoval spánky. Netlačila ma minulosť, ani som nebola zvedavá na budúcnosť, mala som jeho suché dlane na pokožke, čo mi stačilo. Pozrela som sa hore a uvidiac nebo som vedela, že už nikdy nespádnem z konára.

8.

V novembri som priložila do ohňa polienko v chatke medzi stromami, kde sme sa rozhodli prezimovať. Na stole ležali dlátiky a šmirgel' a pod stolom sa jagali drevené pilinky. Vonku zadul vietor, udrel do okenice a mne prišlo na um, že pôjdem pre vodu. Nabrala som plný

kýbeľ kvôli špinavému riadu. Vtedy zaprašťal konár nado mnou. Pošmykla som sa, drgla do vedra, to sa prevrhlo a voda vyliala. A ja som stála takmer po kolená v potoku a horela som. Dívala som sa hore. Cez konáre stromov som videla kúsok modrého neba. So zatajeným dychom, mokrá a mĺkva som bežala lesom. Ihličie mi bodalo do tváre, suché lístie zachytávalo chodidlá. Nechcela som, aby sa ma dotýkali. Bežala som za slnkom, no zdalo sa mi, že je stále vzdialenejšie. Keď som konečne vybehla z lesa, začala som dýchať hoci iba prerývane.

„Juraj!“

Mokrý sneh sa topil na mojom oblečení i pokožke.

Pozdravuj milú, holubienku sivú, že sa nevrátim nikdy viac.

Prehltla som hlien, ktoré sa mi nahromadili vžadu v dutinách. Pery sa mi chveli bolesťou.

„Zot'ali ho! Zot'ali!“

Bolo mi stále horúcejšie, až som nakoniec vysilená padla k zemi.

Ludia nie sú stromy. Pozorovala som holé konáre, ktoré vyzerali ako ruky starca načahujúceho sa k nebu. „Chceš umrieť alebo žiť?“ - opýtala som sa drevených pahýľov.

„Aký je v tom rozdiel?“ – zasvišťalo vo vzduchu.

„Neviem..“

Moje slzy zvonili o zem a dlane chladli, keď sa prsty snažili zaboriť do studenej pôdy. *Kiež by sme nemali ani korene.*

Potom som opustila les, mesto aj krajinu a išla hľadať miesto, kde vietor nefúka. So sebou som si vzala len lyžicu. Tú, ktorú som vyrezala. Z jeho dreva.